

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 14 päivänä elokuuta 2013

589/2013

Laki

maakaasumarkkinalain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maakaasumarkkinalain (508/2000) 6 luvun 4 §, 7 luvun 1 a—1 d, 2, 2 a ja 3—7 § ja 9 luvun 4 a §,
sellaisina kuin niistä ovat 7 luvun 1 a—1 d, 2, 2 a ja 7 § ja 9 luvun 4 a § laissa 1293/2004 sekä 7 luvun 5 § osaksi laissa 1293/2004,
muutetaan 1 luvun 2 §:n 3 momentti ja 3 §, 2 luvun otsikko, 1 ja 2 §, 4 §:n 2 momentti, 4 a § ja 8 §:n 1 momentti, 3 luvun 2 §, 4 luvun otsikko, 2, 3, 6 ja 7 §, 6 luvun 3 ja 5 §, 7 luvun 1 §, 8 luvun 1 § sekä 9 luvun 2, 4 ja 5 §,
sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 2 §:n 3 momentti, 2 luvun 4 a §, 4 luvun 7 § sekä 9 luvun 4 ja 5 § laissa 1293/2004, 4 luvun 6 § laissa 445/2003 sekä 7 luvun 1 § osaksi laissa 1293/2004, sekä
lisätään 2 luvun 3 §:ään uusi 3 momentti, 2 lukuun uusi 3 a ja 10—14 §, lakiin uusi 2 a luku, 3 lukuun uusi 2 a, 2 b ja 3 a §, 4 luvun 1 §:ään uusi 3 momentti, 4 lukuun uusi 2 a § ja 4 luvun 5 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 5 lukuun uusi 7 §, 6 lukuun uusi 8 § ja 9 lukuun siitä lailla 1293/2004 kumotun 6 §:n tilalle uusi 6 § seuraavasti:

HE 20/2013
TaVM 17/2013
YmVL 7/2013
EV 88/2013

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2009 (32009R0715); EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/28/EY (32009L0028); EYVL L 140, 5.6.2009 s. 16
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY (32009L0073); EYVL L 211, 14.8.2009 s. 94.

Direktiivin säännöksiä vastaavia kansallisia säännöksiä on lisäksi seuraavissa olemassa olevissa säädöksissä, joiden julkaisemisen yhteydessä ei ole erikseen viitattu direktiiviin:

- 1) laki toimeentulotuesta (1412/1997) 30.12.1997, muutettu viimeksi (1006/2012) 28.12.2012,
- 2) maakaasumarkkinalaki (508/2000) 31.5.2000, muutettu viimeksi (1293/2004) 30.12.2004;
- 3) valtioneuvoston asetus maakaasumarkkinoista (622/2000) 21.6.2000;
- 4) kaupp- ja teollisuusministeriön asetus maakaasukauppoja koskevasta tiedonvaihdesta ja tasehallinnasta (974/2000) 23.11.2000;
- 5) hallintolaki (434/2003) 6.6.2003, muutettu viimeksi (581/2010) 11.6.2010;
- 6) kaasulaitasetus (1434/1993) 22.12.1993, muutettu viimeksi (694/1999) 21.5.1999;
- 7) kaupp- ja teollisuusministeriön päätös kaasuasennuksista annetun kaupp- ja teollisuusministeriön päätöksen muuttamisesta (1200/1995) 31.10.1995;
- 8) kaupp- ja teollisuusministeriön päätös kaasuasennuksista (1286/1993) 17.12.1993;
- 9) valtioneuvoston asetus maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009) 14.7.2009;
- 10) laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) 3.6.2005, muutettu viimeksi

- (400/2013) 7.6.2013;
 11) laki energiamarkkinoilla toimivien yritysten energiatehokkuuspalveluista (1211/2009) 30.12.2009;
 12) laki Finanssivalvonnasta (878/2008) 19.12.2008, muutettu viimeksi (254/2013) 12.4.2013;
 13) laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä (772/1988) 26.8.1988, muutettu viimeksi (1425/2007) 28.12.2007;
 14) arvopaperimarkkinalaki (495/1989) 26.5.1989, muutettu viimeksi (1492/2011) 29.12.2011;
 15) päästökauppalaki (311/2011) 8.4.2011, muutettu viimeksi (396/2013) 7.6.2013;
 16) asetus tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun asetuksen muuttamisesta (1157/1997) 11.12.1997;
 17) asetus tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista (1071/1994) 28.11.1994, muutettu viimeksi (811/2012) 13.12.2012;
 18) laki eräiden menettämisseuraamussäännösten kumoamisesta (893/2001) 1.11.2001;
 19) laki tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain muuttamisesta (729/1997) 31.7.1997;
 20) laki tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista (1070/1994) 28.11.1994, muutettu viimeksi (686/2012) 30.11.2012;
 21) Suomen perustuslaki (731/1999) 11.6.1999, muutettu viimeksi (1112/2011) 4.11.2011;
 22) laki kuluttajaneuvonnasta (800/2008) 5.12.2008, muutettu viimeksi (676/2012) 30.11.2012;
 23) laki kuluttajariitalautakunnasta (8/2007) 12.1.2007;
 24) kuluttajansuojalaki (38/1978) 20.1.1978, muutettu viimeksi (207/2013) 15.3.2013;
 25) velkakirjalaki (622/1947) 31.7.1947, muutettu viimeksi (889/2010) 22.10.2010;
 26) laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 21.5.1999, muutettu viimeksi (302/2013) 19.4.2013;
 27) kilpailulaki (948/2011) 12.8.2011, muutettu viimeksi (123/2013) 31.1.2013;
 28) kuntalaki (365/1995) 17.3.1995, muutettu viimeksi (325/2012) 15.6.2012;
 29) tilintarkastuslaki (459/2007) 13.4.2007, muutettu viimeksi (1454/2011) 22.12.2011;
 30) kirjanpitoasetus (1339/1997) 30.12.1997, muutettu viimeksi (547/2008) 28.8.2008;
 31) kirjanpitolaki (1336/1997) 30.12.1997, muutettu viimeksi (399/2013) 7.6.2013;
 32) valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) 17.8.2006, muutettu viimeksi (359/2011) 14.4.2011;
 33) laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994) 10.6.1994, muutettu viimeksi (1584/2009) 22.12.2009;
 34) maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 5.2.1999, muutettu viimeksi (958/2012) 21.12.2012;
 35) ympäristönsuojelulaki (86/2000) 4.2.2000, muutettu viimeksi (560/2012) 19.10.2012;
 36) kauppa- ja teollisuusministeriön asetus maakaasuliiketoimintojen eriyttämisestä (222/2005) 19.4.2005;
 37) valtioneuvoston asetus Energiamarkkinavirastosta (621/2000) 21.6.2000;
 38) laki Energiamarkkinavirastosta (507/2000) 11.2.2000;
 39) työ- ja elinkeinoministeriön asetus maakaasukauppoja koskevasta tiedonvaihdosta ja tasehallinnasta annetun asetuksen muuttamisesta (682/2009) 10.9.2009;
 40) kauppa- ja teollisuusministeriön asetus maakaasukauppoja koskevasta tiedonvaihdosta ja tasehallinnasta annetun asetuksen muuttamisesta (23/2007) 22.1.2007;
 41) valtion virkamieslaki (750/1994) 19.8.1994, muutettu viimeksi (177/2013) 1.3.2013;
 42) valtion virkamiesasetus (971/1994) 14.11.1994, muutettu viimeksi (575/2012) 25.10.2012;
 43) laki valtion talousarviosta (423/1988) 13.5.1988, muutettu viimeksi (1096/2009) 11.12.2009;
 44) asetus valtion talousarviosta (1243/1992) 11.12.1992, muutettu viimeksi (1277/2011) 15.12.2011. Direktiivin säännöksiä vastaavia määräyksiä sisältyy lisäksi Gasum Oy:n maakaasuverkkolupaa koskevaan Energiamarkkinaviraston päätökseen dnro 59/711/2001 21.8.2001. Päätöksessä ei ole erikseen viitattu direktiiviin.

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Tätä lakia sovelletaan myös uusiutuvista energialähteistä peräisin olevaan kaasuun ja muuhun kaasuun, jos kaasua voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasuverk-

koon ja siirtää kyseisessä verkossa. Kaasuun sovelletaan tällöin, mitä maakaasusta säädetään tässä laissa.

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *maakaasuverkolla* toisiinsa liitetyistä maakaasuputkista ja -putkistoista sekä kai- kista niihin kuuluvista säiliöistä, laitteista ja

laitteistoista, joiden sisältönä on maakaasu, muodostettua kokonaisuutta, joka on tarkoitettu maakaasun siirtoon tai jakeluun;

2) *maakaasun siirtoverkolla* maakaasuputkistoa, jossa maakaasua siirretään pääasiallisesti korkeapaineisena, maakaasun paikalliseen jakeluun pääasiallisesti käytettäviä korkeapaineputkistojen osia lukuun ottamatta;

3) *maakaasun jakeluverkolla* paikallista tai alueellista maakaasuputkistoa, jonka kautta maakaasua kuljetetaan vähennetyllä paineella, mukaan lukien maakaasun paikalliseen jakeluun pääasiallisesti käytettävät korkeapaineputkistojen osat;

4) *yhteenliitetyllä verkolla* useita toisiinsa yhdistettyjä verkkoja;

5) *erillisellä linjalla* yhteenliitettyä verkkoa täydentävää maakaasuputkea;

6) *maakaasun siirrolla* maakaasun kuljettamista siirto- tai jakeluverkossa maakaasukaupan osapuolten välillä;

7) *jakelulla* maakaasun siirtämistä paikallisten tai alueellisten putkistojen kautta asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta;

8) *maakaasuverkkotoiminnalla* liiketoimintaa, jossa toiminnanharjoittaja (*verkonhaltija*) vastiketta vastaan harjoittaa maakaasun siirtotoimintaa maakaasun siirto- tai jakeluverkossa sekä tuottaa ja tarjoaa muita tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä verkonhaltijan tehtäväksi säädettyjä maakaasun siirto- tai jakeluverkkoon perustuvia palveluja niitä tarvitseville;

9) *siirtoverkonhaltijalla* elinkeinonharjoittajaa, joka harjoittaa siirtotoimintaa ja on vastuussa siirtoverkon käytöstä, ylläpidosta ja tarvittaessa kehittämisestä toiminta-alueellaan, sen mahdollisista yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset kaasun siirtovaatimukset pitkällä aikavälillä;

10) *jakeluverkonhaltijalla* elinkeinonharjoittajaa, joka harjoittaa jakelutoimintaa ja on vastuussa jakeluverkon käytöstä, ylläpidosta ja tarvittaessa kehittämisestä toiminta-alueellaan, sen mahdollisista yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset kaasun jakeluvaatimukset pitkällä aikavälillä;

11) *maakaasumarkkinaviranomaisella* Energiamarkkinavirastoa;

12) *kuluttajalla* kuluttajansuojalain (38/1978) 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kuluttajaa;

13) *uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalla kaasulla* biomassasta termisesti valmistettavaa biokaasua, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua sekä mädättämällä syntyvää biokaasua;

14) *maakaasun toimituksella* maakaasun myyntiä asiakkaille, mukaan lukien jälleennynti;

15) *maakaasun toimittajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa maakaasua;

16) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin Euroopan unionin jäsenvaltiota;

17) *määräysvallalla* oikeuksia, sopimuksia tai muita keinoja, jotka joko erikseen tai yhdessä asiaan liittyvät tosiasialliset ja oikeudelliset olosuhteet huomioon ottaen antavat mahdollisuuden käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yrityksessä, erityisesti:

a) antamalla omistusoikeuden tai käyttöoikeuden yrityksen kaikkiin tai joihinkin varoihin;

b) oikeuksin tai sopimuksin, joiden perusteella saadaan ratkaiseva vaikutusvalta yrityksen toimielinten kokoonpanossa, äänestyksissä tai päätöksissä;

18) *maakaasualan yrityksellä* luonnollista tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa maakaasun, mukaan lukien nesteytetty maakaasu, tuotantoa, siirtoa, jakelua, toimitusta, ostoa tai varastointia ja joka on vastuussa harjoittamiinsa toimintoihin liittyvistä kaupallisista, teknisistä tai ylläpitotehtävistä, lukuun ottamatta loppukäyttäjiä;

19) *varastolla* maakaasualan yrityksen omistamaa tai hoitamaa laitosta, jota käytetään maakaasun varastointiin, mukaan lukien nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksissa varastointiin käytettävä osa mutta lukuun ottamatta tuotantoon käytettävää osaa ja laitteistoja, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavan siirtoverkonhaltijan käytettävissä;

20) *varastointilaitteiston haltijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka varastoi maakaasua ja on vastuussa varaston hoidosta;

21) *nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistolla* vastaanottoasemaa, jota käytetään maakaasun nesteyttämiseen tai nesteytetyn

maakaasun tuontiin, purkamiseen ja kaasuttamiseen, mukaan lukien lisäpalvelut ja tilapäinen varastointi, joita tarvitaan kaasuttamiseen ja kaasun toimittamiseen sen jälkeen siirtoverkkoon, ei kuitenkaan varastointiin käytettävät maakaasun vastaanottoasemien osat;

22) *nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka nesteyttää maakaasua tai tuo, purkaa ja kaasuttaa nesteytettyä maakaasua ja on vastuussa nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen toiminnasta;

23) *lisäpalveluilla* kaikkia siirtoverkkojen, jakeluverkkojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten käyttöön ja toimintaan tarvittavia palveluja ja varastoja kuormituksen tasapainotus, sekoitus ja inerttikaasujen lisääminen mukaan lukien, ei kuitenkaan laitoksia, jotka ovat yksinomaan tehtäviään hoitavan siirtoverkonhaltijan käytettävissä;

24) *putkilinjavarastoinnilla* kaasun painetta korottamalla tapahtuvaa maakaasun varastointia siirto- ja jakeluverkoissa, ei kuitenkaan varastointia laitteistoissa, jotka ovat tehtäviään hoitavan siirtoverkonhaltijan käytettävissä;

25) *uudella infrastruktuurilla* infrastruktuuria, joka ei ole valmistunut 4 päivään elokuuta 2003 mennessä;

26) *asiakkaalla* maakaasun tukkuasiakasta ja loppukäyttäjää sekä maakaasualan yritystä, joka ostaa maakaasua;

27) *tukkuasiakkaalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ostaa maakaasua jälleenmyyntiä varten sen verkon sisällä tai ulkopuolella, johon hän kuuluu, ei kuitenkaan siirto- tai jakeluverkonhaltijaa;

28) *loppukäyttäjällä* asiakasta, joka ostaa maakaasua omaan käyttöönsä;

29) *verkon käyttäjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa maakaasua verkkoon tai jolle sitä toimitetaan verkosta;

30) *maakaasuntoimitussopimuksella* maakaasun toimittamisesta tehtyä sopimusta, lukuun ottamatta maakaasukaasujohdannaisia;

31) *maakaasujohdannaisella* rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY liitteessä I olevan C osan 5, 6 tai 7 kohdassa määriteltyä rahoitusvälinettä, jonka kohde-etuus on maakaasu.

2 luku

Verkonhaltijan sekä varastointilaitteiston ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan yleiset velvollisuudet ja palvelujen hinnoittelu

1 §

Verkonhaltijan tulee ylläpitää, käyttää ja kehittää maakaasuverkkoaan sekä yhteyksiä toisiin verkkoihin asiakkaiden kohtuullisten tarpeiden mukaisesti ja turvata osaltaan maakaasun toimitukset asiakkaille. Siirtoverkonhaltijan tulee lisäksi rakentaa eurooppalaisen siirtojärjestelmän yhdentämiseksi riittävästi rajat ylittävää siirtokapasiteettia, jos rakentaminen on tarpeen taloudelliselta kannalta kohtuullisen ja teknisesti toteuttamiskelpoisen maakaasun kysynnän tyydyttämiseksi ja maakaasun toimitusvarmuuden huomioon ottamiseksi.

Verkonhaltijan on huolehdittava, että maakaasuputken rakentamista koskevasta suunnittelusta tiedotetaan kunnille. Verkonhaltijan on yhdessä kuntien kanssa muutoinkin huolehdittava riittävän yhteistoiminnan järjestämisestä siten, että kuntien maankäyttöä koskevat näkökohdat tulevat putkien ja laitteistojen sijoittamisessa huomioon otetuiksi.

2 §

Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät maakaasun käyttö- ja varastointikohteet, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitokset, uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitokset ja erilliset linjat. Liittämistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimusten tulee olla tasapuolisia sekä syrjimättömiä ja niissä on otettava huomioon maakaasun siirtojärjestelmän ja verkon yhteentoimivuuden ja toimintavarmuuden sekä maakaasun siirtojärjestelmän tehokkuuden vaatimat ehdot.

Verkonhaltijan tulee julkaista liittämistä koskevat tekniset vaatimukset sekä kohtuulli-

nen aika, jonka kuluessa verkonhaltija käsittelee liittymistä koskevat tarjouspyynnöt.

Verkonhaltijan tulee antaa liittyjälle tämän pyynnöstä kattava ja riittävän yksityiskohtainen arvio liittymiskustannuksista sekä arvio liittymän toimitusajasta.

3 §

Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta uusiutuvista energialähteistä peräisin olevaan kaasuun.

3 a §

Verkonhaltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun siirto- ja jakelupalveluja niitä tarvitseville verkkonsa siirtokyvyn rajoissa. Siirtovelvollisuuden edellytyksenä on, että kaasun mittaus on kaukoluentajärjestelmän piirissä.

4 §

Harkitessaan poikkeusluvan myöntämistä maakaasumarkkinaviranomaisen tulee ottaa erityisesti huomioon seuraavat näkökohdat ja perusteet:

1) yleinen tavoite toteuttaa kilpailulliset maakaasumarkkinat, poikkeuksen myöntämisen vaikutukset maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY, jäljempänä *maakaasumarkkinadirektiivi*, asianmukaiseen soveltamiseen maakaasumarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta sekä markkinoiden kilpailutilanne;

2) maakaasualan yritysten ja asiakkaiden taloudellisten ja rahoituksellisten vaikeuksien vakavuus;

3) ota tai maksa -sopimuksen allekirjoitusajankohta ja ehdot mukaan lukien se, missä määrin sopimuksessa on otettu huomioon markkinoilla tapahtuvat muutokset sekä missä määrin hakijan voidaan kohtuudella olettaa voineen arvioida, että sopimuksen seurauksena saattaisi aiheutua vakavia vaikeuksia; verkonhaltijalla ei kuitenkaan katsota olevan vakavia vaikeuksia silloin, kun maakaasun myynti ei laske alle ota tai maksa

-sopimuksen mukaisen vähimmäiskäyttömäärän, sopimusta voidaan mukauttaa tai verkonhaltija pystyy löytämään vaihtoehtoisia myyntikanavia;

4) toimenpiteet, joihin ongelman ratkaisemiseksi on ryhdytty;

5) verkon yhteenliittämisen aste muiden verkkojen kanssa ja näiden verkkojen yhteentoimivuus sekä tarpeet varmistaa maakaasun toimitusvarmuus ja täyttää julkisen palvelun velvoitteet.

4 a §

Maakaasumarkkinaviranomainen voi sille tehdystä hakemuksesta vapauttaa merkittävää uutta infrastruktuuria koskevan investoinnin tekevän verkonhaltijan, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan tai varastointilaitteiston haltijan määrääjäksi 3 §:ssä säädetystä siirtovelvollisuudesta, 12 tai 14 §:ssä säädetystä käyttöoikeusmenettelystä sekä sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 10 §:ssä säädetystä ehtojen, hinnoittelussa noudatettavien menetelmien, edellytysten ja tariffien vahvistamisenmenettelystä. Merkittävänä uutena infrastruktuurina tässä yhteydessä pidetään Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisen yhdysputken, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen tai varaston rakentamista, niiden kapasiteetin huomattavaa kasvattamista koskevaa investointia sekä niiden muuttamista siten, että muutos mahdollistaa uusien maakaasuntoimituslähteiden kehittämisen. Vapautus voi koskea uuden infrastruktuurin tai olemassa olevan infrastruktuurin, jonka kapasiteettia on huomattavasti lisätty, koko kapasiteettia tai osaa siitä. Päätös on julkaistava.

Edellytyksenä vapautuksen myöntämiselle on, että:

1) investointi lisää kilpailua maakaasuntoimituksissa ja parantaa toimitusvarmuutta;

2) investointia ei siihen liittyvien riskien vuoksi tehtäisi ilman maakaasumarkkinaviranomaisen myöntämää vapautusta;

3) investoinnin tekevä vapautuksen hakija ei ole investoinnin kohteeseen liittyvän verkon haltija;

4) investoinnista aiheutuvat kustannukset peritään investoinnin käyttäjiltä;

5) vapautus ei häitä maakaasumarkkinoiden kilpailua, maakaasun sisämarkkinoiden

tehokasta toimintaa eikä sen verkon tehokasta toimintaa, johon investoinnin kohde on liitetty.

Päätökseen voidaan sisällyttää vapautuksen kestoja ja uuden infrastruktuurin syrjimättömyyttä käyttöoikeutta koskevia ehtoja. Ehdosta päätettäessä on erityisesti otettava huomioon rakennettava lisäkapasiteetti tai olemassa olevan kapasiteetin muutos, hankkeen aikataulu ja olosuhteet Suomessa.

Maakaasumarkkinaviranomaisen on ennen vapautuksen myöntämistä päätettävä uuden infrastruktuurin kapasiteetin hallintaa ja jakamista koskevista säännöistä ja menettelyistä. Säännöissä on vaadittava, että kaikkia infrastruktuurin mahdollisia käyttäjiä pyydetään ilmoittamaan kiinnostuksensa kapasiteetin hankintaan ennen kuin uuden infrastruktuurin kapasiteetti, omaan käyttöön tarkoitettu kapasiteetti mukaan luettuna, jaetaan. Maakaasumarkkinaviranomaisen on vaadittava, että ylikapasiteetin hallintaa koskeviin sääntöihin sisältyy velvollisuus tarjota käyttämättömyyttä kapasiteettia markkinoille ja että infrastruktuurin käyttäjillä on oikeus käydä hankkimallaan kapasiteetilla kauppaa jälkimarkkinoilla. Maakaasumarkkinaviranomaisen on otettava huomioon kapasiteetinjakomenettelyn tulokset arvioidessaan vapautuksen perusteiden täyttymistä. Päätös on julkaistava.

8 §

Verkkopalvelujen myyntihintojen ja -ehtojen sekä niiden määräytymisperusteiden on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä kaikille verkon käyttäjille. Niistä saa poiketa vain erityisistä syistä. Kuluttajille suunnatut myyntiehdot on lisäksi esitettävä selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla eikä niihin saa sisältyä sopimusten ulkopuolisia esteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiselle.

10 §

Verkonhaltijan on hankittava toiminnassaan käyttämänsä energia avoimien, syrjimättömien ja markkinaehtoisten menettelyjen mukaisesti.

11 §

Varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan on käytet-

tävä, ylläpidettävä ja kehitettävä taloudellisten edellytysten mukaisesti turvallisia, luotettavia ja tehokkaita varastointilaitteistoja tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoja avoimien markkinoiden turvaamiseksi ja ympäristö asianmukaisesti huomioon ottaen. Varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan on lisäksi varmistettava, että palvelua koskevien velvollisuuksien täyttämiseen on riittävästi resursseja ja että ne toteutetaan syrjimättömästi.

Varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan on toimitettava verkonhaltijoille ja muille varastointilaitteistojen tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoille riittävät tiedot sen varmistamiseksi, että maakaasun siirto ja varastointi voi tapahtua yhteenliitetyn verkon varman ja tehokkaan käytön kanssa yhteensopivalla tavalla.

12 §

Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä laitteiston käyttöoikeuksia niitä tarvitseville laitteistonsa kapasiteetin rajoissa.

Käyttöoikeuksista perittävien maksujen ja niitä koskevien menettelyjen on mahdollistettava sellaisten tarvittavien investointien tekeminen, joilla varmistetaan nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston toimivuus.

13 §

Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijan tulee julkaista palvelujensa yleiset myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet. Haltijan tulee ilmoittaa palvelujen myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet maakaasumarkkinaviranomaiselle siten kuin viranomainen tarkemmin määrää.

14 §

Varastointilaitteiston haltijan on neuvoteltava varaston sekä varastointiin liittyvien lisäpalvelujen käyttöoikeudesta ja verkonhaltijan putkilinjarastoinnin sekä siihen liittyvien lisäpalvelujen käyttöoikeudesta yhteenliitetyn verkon alueella tai sen ulkopuolella olevien maakaasualan yritysten ja asiakkaiden kanssa edellyttäen, että käyttöoikeus on teknisesti ja taloudellisesti tarpeellista tehok-

kaan verkkoon pääsyn tarjoamiseksi sekä muiden lisäpalvelujen käyttöoikeuden järjestämiseksi. Varastointilaitteiston haltijan ja verkonhaltijan on julkaistava tiedot siitä, mitä varastoja tai varastojen osia ja mahdollisuuksia putkilinjavarastointiin on käytettävissä sekä ilmoitettava niistä maakaasumarkkinaviranomaiselle.

Osapuolten on neuvoteltava varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeudesta vilpittömässä mielessä. Sopimuksen mukaisten ehtojen ja edellytysten, mukaan lukien tariffit ja menetelmät, on oltava kohtuullisia ja niitä on sovellettava syrjimättömällä tavalla.

Varastointilaitteiston haltijan ja verkonhaltijan on julkaistava varastoja, putkilinjavarastointia ja niihin liittyvien lisäpalvelujen käyttöä koskevat tärkeimmät kaupalliset toimitusehtonsa vuosittain. Ennen toimitusehtojen julkaisemista on kuultava verkon käyttäjiä ja asiakkaita. Toimitusehdot on ilmoitettava maakaasumarkkinaviranomaiselle. Maakaasumarkkinaviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä toimitusehtoja on julkaistava.

2 a luku

Siirtoverkonhaltijan riippumattomuus ja sen varmentaminen

1 §

Siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava maakaasumarkkinaviranomaiselle tilanteesta, joka johtaisi siihen, että kolmannelta maasta oleva henkilö tai kolmansista maista olevat henkilöt hankkivat määräysvallan maakaasun siirtoverkkoon tai siirtoverkonhaltijaan.

Maakaasumarkkinaviranomaisen on ilmoitettava viipymättä työ- ja elinkeinoministeriölle, jos:

1) maakaasun siirtoverkon omistaja tai siirtoverkonhaltija, joka on kolmannelta maasta olevan henkilön tai kolmansista maista olevien henkilöiden määräysvallassa, on tehnyt maakaasumarkkinaviranomaiselle 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen;

2) maakaasumarkkinaviranomainen on muutoin saanut tietoonsa tilanteen, joka johtaisi siihen, että kolmannelta maasta oleva henkilö tai kolmansista maista olevat henkilöt

hankkivat määräysvallan maakaasun siirtoverkkoon tai siirtoverkonhaltijaan.

2 §

Maakaasumarkkinaviranomaisen on varmennettava siirtoverkonhaltijan riippumattomuus 1 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa.

Maakaasumarkkinaviranomaisen on annettava siirtoverkonhaltijan riippumattomuuden varmentamista koskevassa asiassa:

1) välipäätös siitä, että kyseessä on 1 §:ssä tarkoitettu tilanne; tai

2) päätös siirtoverkonhaltijan riippumattomuuden varmentamista koskevan asian käsittelyn lopettamisesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu välipäätös tai päätös on tehtävä neljän kuukauden kuluessa siirtoverkonhaltijan tekemän ilmoituksen saapumisesta. Välipäätökseen ei saa hakea erikseen muutosta. Maakaasumarkkinaviranomaisen on ilmoitettava viipymättä välipäätöksestään työ- ja elinkeinoministeriölle sekä pyydyttävä siltä 3 §:ssä tarkoitettu lausunto. Maakaasumarkkinaviranomaisen on toimitettava ilmoituksen mukana asian käsittelyn kannalta merkitykselliset tiedot.

Maakaasumarkkinaviranomaisen on tehtävä kahden kuukauden kuluessa työ- ja elinkeinoministeriön lausunnon vastaanottamisesta lopullinen päätöksensä siirtoverkonhaltijan riippumattomuuden varmentamisesta.

Maakaasumarkkinaviranomaisen on jätettävä siirtoverkonhaltijan riippumattomuus varmentamatta, jos työ- ja elinkeinoministeriö on antanut maakaasumarkkinaviranomaiselle 3 §:n mukaisesti lausunnon, jonka mukaan sille ei ole osoitettu, että varmennuksen myöntäminen ei vaaranna energian toimitusvarmuutta Suomessa tai muualla Euroopan unionissa.

Maakaasumarkkinaviranomaisen on liitettävä 3 §:ssä tarkoitetut lausunnot lopulliseen päätökseensä.

3 §

Työ- ja elinkeinoministeriön on annettava maakaasumarkkinaviranomaiselle lausunto siitä, vaarantaako 1 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa varmennettu siirtoverkonhaltijan riippumattomuus energian toimitusvarmuutta Suomessa tai muualla Euroopan unionissa. Lausunto on toimitettava maakaasumarkkina-

viranomaiselle kahden kuukauden kuluessa maakaasumarkkinaviranomaisen lausunto-pyyntöön vastaanottamisesta. Ministeriön on asiaa harkitessaan otettava huomioon:

1) ne Euroopan unionin oikeudet ja velvollisuudet asianomaista kolmatta maata kohtaan, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta, myös sellaisesta yhden tai useamman kolmannen maan kanssa tehdystä sopimuksesta, jossa Euroopan unioni on sopimuspuolena ja joka koskee energian toimitusvarmuutta;

2) ne Suomen oikeudet ja velvollisuudet asianomaista kolmatta maata kohtaan, jotka johtuvat Suomen ja kyseisen kolmannen maan välisistä sopimuksista, edellyttäen että ne ovat Euroopan unionin oikeuden mukaisia;

3) muut tapaukseen ja asianomaiseen kolmanteen maahan liittyvät erityiset tosiseikat ja olosuhteet.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi pyytää lausuntoansa varten Euroopan komissiolta lausunnon siitä, vaarantaako varmennuksen myöntäminen energian toimitusvarmuuden Euroopan unionissa. Ministeriö voi poiketa Euroopan komission lausunnosta, jos varmennuksen myöntäminen vaarantaa energian toimitusvarmuuden Suomessa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

Ministeriön lausuntoon ei saa erikseen haakea muutosta.

4 §

Siirtoverkonhaltija tai osapuolet eivät saa ryhtyä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuun liiketoimeen tai toimenpiteeseen, ellei tässä laissa toisin säädetä tai asian käsittelyssä toisin määrätä, ennen kuin siirtoverkonhaltijan riippumattomuus on varmennettu liiketoimen tai toimenpiteen osalta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä osakeyhtiölain (624/2006) 18 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisen lunastusvelvollisuuden tai -oikeuden käyttämistä eikä luvan myöntämistä mainitun lain 16 luvussa tarkoitettuun sulautumiseen. Sulautumista ei kuitenkaan saa rekisteröidä, ennen kuin siirtoverkonhaltijan riippumattomuus on varmennettu sulautumisen osalta.

5 §

Markkinaoikeus voi maakaasumarkkinavi-

ranomaisen esityksestä määrätä liiketoimen tai toimenpiteen purettavaksi, jos siirtoverkonhaltijan riippumattomuus on jätetty varmentamatta liiketoimen tai toimenpiteen osalta. Maakaasumarkkinaviranomaisen on ennen esityksen tekemistä neuvoteltava osapuolten kanssa liiketoimen tai toimenpiteen vapaaehtoisesta purkamisesta. Jos liiketoimen tai toimenpiteen vapaaehtoisesta purkamisesta sovitaan, maakaasumarkkinaviranomainen määrää noudatettavat ehdot.

6 §

Maakaasumarkkinaviranomainen voi aiemman päätöksen estämättä tehdä uuden päätöksen siirtoverkonhaltijan riippumattomuuden varmentamista koskevassa asiassa, jos siirtoverkonhaltija tai osapuolet ovat antaneet virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, joilla on ollut olennainen vaikutus asian ratkaisuun, tai jos liiketoimi tai toimenpide on pantu täytäntöön 4 §:n vastaisesti. Uusi päätös voidaan antaa vain painavasta syystä, jos aiemman päätöksen lainvoimaiseksi tulosta taikka liiketoimen tai toimenpiteen täytäntöönpanosta on kulunut enemmän kuin viisi vuotta.

3 luku

Järjestelmävelvoitteet ja maakaasukauppojen selvitys

2 §

Verkonhaltijan on järjestettävä maakaasuverkossaan taseselvityksen ja laskutuksen perustana oleva maakaasuntoimitusten mittaus sekä mittautietojen rekisteröinti ja ilmoittaminen maakaasumarkkinoiden osapuolille. Laskutuksessa tarvittavat mittautiedot on ilmoitettava maakaasun toimittajalle käyttöpaikka- tai mittauskohtaisesti.

Verkonhaltija voi tarjota mittauspalvelua joko omana työnä tai hankkia palvelun. Palvelu voidaan hankkia tällöin myös maakaasukaupan muulta osapuolelta.

Tarkempia säännöksiä maakaasuntoimitusten mittauksesta maakaasuverkoissa annetaan valtioneuvoston asetuksella. Säännökset voivat koskea:

1) käyttöpaikan, varaston, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen ja uusiutuvista

energiälähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitoksen varustamista mittauslaitteistolla;

- 2) mittauslaitteistolle ja -järjestelmälle asetettavia vaatimuksia;
- 3) mittauslaitteiston lukemista;
- 4) mittaustiedon hyödyntämistä;
- 5) mittauspalveluissa käytettävää aikajao-
tusta.

2 a §

Maakaasun käyttäjällä on oikeus saada tai antaa muulle taholle oikeus saada ilman erillistä korvausta maakaasun kulutustaan koskeva mittaustieto, jonka verkonhaltija on kerännyt maakaasun käyttöpaikan mittauslaitteistosta. Tieto luovutetaan maakaasun käyttöpaikka- tai mittauskohtaisesti sellaisessa muodossa, joka vastaa toimialan ja verkonhaltijan yleisesti noudattamaa menettelytapaa. Maakaasumarkkinaviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä tietojen muodosta ja tietojen luovuttamisesta noudatettavasta menettelystä.

Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta kohteessa, jossa maakaasun käyttöä ei mitata.

2 b §

Verkonhaltija on velvollinen huolehtimaan maakaasukauppojen selvityksestä. Maakaasukauppojen selvityksen tulee perustua maakaasun mittaukseen kaukoluennalla sekä toimituksia koskeviin ilmoituksiin. Tarkemmat säännökset maakaasukauppojen selvityksessä käytettävistä menetelmistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

3 a §

Maakaasumarkkinoiden osapuolen ja verkonhaltijan on huolehdittava vastuulleen kuuluvien maakaasukaupan, tasevastuun täyttämisen sekä maakaasukauppojen selvityksen edellyttämien ilmoitusten tekemisestä. Kukin ilmoitus on tehtävä sille asetetussa määräajassa sekä sille säädettyä ilmoitusmenettelyä noudattaen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä. Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ilmoitusmenettelystä.

4 luku

Maakaasun toimittaminen ja maakaasun käyttäjän asema

1 §

Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta erillisenä tuotteena toimitettavaan, uusiutu-
vasta energiälähteistä peräisin olevaan kaa-
suun.

2 §

Maakaasun toimittajalla on oltava julkiset maakaasun myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille. Niissä ei saa olla kohtuuttomia eikä maakaasukaupan kilpailua rajoittavia ehtoja. Kuluttajille suunnatut myyntiehdot on lisäksi esitettävä selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla eikä niihin saa sisältyä sopimusten ulkopuolisia esteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiseksi.

Maakaasun toimittajan tulee toimittaa 1 momentissa tarkoitetut myyntiehdot ja -hinnat sekä niiden määräytymisperusteet maakaasumarkkinaviranomaiselle ennen niiden käyttöönottamista. Maakaasumarkkinaviranomainen voi antaa tarkemmat määräykset, mitä myyntiehtoihin ja -hintoihin sekä niiden määräytymisperusteisiin liittyviä tietoja sille tulee toimittaa, miten tiedot tulee eritellä sekä miten tiedot tulee toimittaa.

Maakaasun toimittajan tulee julkaista maakaasun keskimääräistä hintatasoa kuvaavia tietoja maakaasumarkkinaviranomaisen määrämällä tavalla.

2 a §

Maakaasun toimittajan on säilytettävä merkitykselliset tiedot kaikista maakaasutoimitussopimuksiin liittyvistä liiketoimistaan ja suuntaviivoja koskevassa komission asetuksessa tai päätöksessä säädetyt tiedot maakaasujohdannaisiin liittyvistä liiketoimistaan maakaasun jälleenmyyjien ja siirtoverkonhaltijoiden sekä varastointilaitteistojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistojen haltijoiden kanssa vähintään viiden vuoden ajan sen tilikauden päättymisestä, jonka kuluessa liiketoimi on suoritettu. Säilytettäviä tietoja ovat ainakin:

- 1) liiketoimen kesto;
- 2) toimitukseen ja selvitykseen liittyvät menettelytavat;
- 3) toimituksen määrä;
- 4) toteutusaika;
- 5) hinta;
- 6) sopijapuolen yksilöivät tiedot;
- 7) tiedot selvittämättä jääneistä sopimuksesta.

3 §

Maakaasun toimittajan on esitettävä laskussa asiakkaalle erittely siitä, miten maakaasun hinta muodostuu sekä tieto sopimuksen voimassaoloajasta. Maakaasun toimittajan on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Maakaasumarkkinaviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Maakaasun toimittajan on toimitettava lopulasku kuluttajalle kuuden viikon kuluessa siitä, kun maakaasun toimitus kuluttajalle on päättynyt.

Maakaasun toimittajan on tarjottava kuluttajille erilaisia maksutapoja laskujen maksamiseen. Tarjotuissa vaihtoehdoissa ei saa olla perusteettomia tai eri asiakasryhmiä syrjiviä ehtoja. Maksutapojen ehdoissa voidaan huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta jake-luverkonhaltijalle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Jos maakaasun toimittaja tarjoaa kuluttajille ennakkomaksujärjestelmää, järjestelmän on heijastettava riittävästi kuluttajan arvioitua vuotuista maakaasunkulutusta.

Maakaasun toimittajan laskutuksesta säädetään lisäksi energiamarkkinoilla toimivien yritysten energiatehokkuuspalveluista annetussa laissa (1211/2009).

5 §

Jos maksun laiminlyönti on johtunut kuluttajan maksuvaikeuksista, joihin hän on joutunut vakavan sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiassa ilman omaa syytään, maakaasunjakelun tai

maakaasuntoimituksen saa keskeyttää aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua maksun eräpäivästä.

6 §

Kuluttajansuojaan maakaasumarkkinoilla sovelletaan, mitä sähkömarkkinalain (588/2013) 95—99 §:ssä sekä 101 §:ssä säädetään vakiokorvauksesta liittymän kytkemisen viivästyessä, vahingonkorvauksesta viivästyksen vuoksi, virheestä, hinnanalennuksesta virheen vuoksi, vahingonkorvauksesta virheen vuoksi sekä vastuutahoista.

7 §

Maakaasun ja maakaasun siirtopalvelun tarjontaa kuluttajalle koskevassa sopimuksessa on oltava seuraavat tiedot:

- 1) palvelun tarjoajan nimi ja osoite;
- 2) tarjotut palvelut, tarjottujen palvelujen laatu sekä perusliittymän toimitusaika;
- 3) tarjotut ylläpitopalvelut;
- 4) menetelmät, joiden avulla kuluttaja voi saada ajantasaisia tietoja kaikista sovellettavista tariffeista ja ylläpitomaksuista;
- 5) sopimuksen kesto sekä sopimuksen uudistamiseen ja päättämiseen sovellettavat ehdot, määräaikaisen sopimuksen mahdollinen irtisanomisoikeus sekä se, voidaanko määräaikainen sopimus irtisanoa kuluitta;
- 6) tieto kuluttajan oikeudesta vahingonkorvaukseen ja muuhun hyvitykseen, jos suorituksen tai palvelun laatu ei vastaa sovittua;
- 7) tiedot käytettävissä olevista valitusmenettelyistä ja riitojenratkaisumenettelyistä sekä niiden vireillepanosta;
- 8) tiedot kuluttajalle kuuluvista oikeuksista, jotka esitetään laskuissa tai maakaasualan yritysten verkkosivuilla.

Sopimusehtojen on oltava oikeudenmukaisia ja ne on annettava kuluttajalle tiedoksi ennen sopimuksen tekemistä tai vahvistamista. Ehdot on annettava ennen sopimuksen tekemistä tai vahvistamista myös silloin, kun sopimus tehdään kolmannen välityksellä.

Palveluntarjoajan on ilmoitettava kuluttajalle sopimusehtojen muutoksesta avoimella ja helposti ymmärrettävällä tavalla viimeistään 30 päivää ennen muutoksen voimaantuloa. Jos palveluntarjoaja muuttaa sopimusehtoja eikä kuluttaja niitä hyväksy, kuluttajalla

on oikeus irtisanoa sopimus. Myös tästä oikeudesta on mainittava kuluttajan kanssa tehtävässä sopimuksessa.

5 luku

Toimintojen eriyttäminen

7 §

Maakaasualan yritykseen tai maakaasualan yritysten ryhmään, jossa samalla henkilöllä tai samoilla henkilöillä on oikeus käyttää määräysvaltaa joko suoraan tai välillisesti ja jossa yritys tai yritysten ryhmä harjoittaa maakaasun siirtoa, jakelua, nesteyttämistä tai varastointia ja maakaasun tuotantoa tai toimittamista, kuuluvan varastointilaitteiston haltijan on oltava riippumaton siirtoverkkoon, jakeluun tai varastoihin liittymättömästä toiminnasta oikeudellisen muotonsa, organisaationsa ja päätöksentekonsa osalta.

Varastointilaitteiston haltijan hallinnosta vastaavat henkilöt eivät saa osallistua sellaisen integroituneen maakaasualan yrityksen hallintoon, joka vastaa suoraan tai välillisesti maakaasun tuotantoon tai toimituksiin liittyvästä päivittäisestä toiminnasta. Heidän ammatilliset etunsa on otettava huomioon siten, että he voivat toimia riippumattomasti.

Varastointilaitteiston haltijalla on oltava 1 momentissa tarkoitettusta integroituneesta maakaasualan yrityksestä riippumaton oikeus päättää varastojen käyttöön, ylläpitoon tai kehittämiseen tarvittavista voimavaroista. Emoyhtiöllä on kuitenkin edellä mainitun estämättä oikeus valvoa tytäryhtiöstä saatavaa pääoman tuottoa, erityisesti hyväksymällä varastointilaitteiston haltijan vuosittainen rahoitussuunnitelma tai vastaava väline ja asettamalla yleiset rajat tytäryhtiönsä velkaantumisasteelle. Emoyhtiöllä ei ole kuitenkaan oikeutta antaa varastointilaitteiston haltijalle ohjeita, jotka koskevat päivittäisiä toimintoja taikka varastojen rakentamiseen tai niiden laadun parantamiseen liittyviä yksittäisiä päätöksiä, jotka eivät ylitä rahoitussuunnitelman tai vastaavan välineen ehtoja.

Varastointilaitteiston haltijan on laadittava 1—3 momentin noudattamista koskeva ohjelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet syrjimättömän kohtelun varmistamiseksi sekä ohjelman noudattamiseksi. Ohjelmassa on

esitettävä myös työntekijöiden erityiset veloitteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelman noudattamisen seurannasta vastaavan henkilön on laadittava ja esitettävä maakaasumarkkinaviranomaiselle vuosittain kertomus toteutetuista toimenpiteistä. Varastointilaitteiston haltijan on julkaistava kertomus.

6 luku

Luvat ja ilmoitukset

3 §

Hakijan, joka hakee siirtoverkonhaltijan maakaasuverkkolupaa, on 2 §:ssä säädettyjen vaatimusten lisäksi täytettävä seuraavat vaatimukset:

1) hakija omistaa Suomessa sijaitsevan maakaasun siirtoverkon;

2) hakija on esittänyt selvityksen, että se täyttää 5 luvussa säädetyt vaatimukset toimintojen eriyttämisestä; ja

3) hakija on esittänyt selvityksen, että se täyttää 2 a luvussa säädetyt vaatimukset siirtoverkonhaltijan riippumattomuudesta ja riippumattomuus on varmennettu mainitussa luvussa säädetyn menettelyn mukaisesti.

Järjestelmävastuuseen määrättävän siirtoverkonhaltijan maakaasuverkkoluvassa voidaan asettaa ehtoja, jotka liittyvät:

1) järjestelmävastaavan tehtäviin ja niiden hoitamiseen;

2) järjestelmävastaavan velvollisuuksiin ja niiden täyttämiseen;

3) järjestelmävastaavan oikeuksiin ja niiden käyttämiseen.

5 §

Maan rajan ylittävän siirtoputken rakentamiseen on haettava kirjallisesti hankelupaa työ- ja elinkeinoministeriöltä.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että maan rajan ylittävän siirtoputken rakentaminen on maakaasumarkkinoiden kehityksen ja vastavuoroisuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Lupaa myönnettäessä on otettava huomioon hankkeen merkitys maakaasun sisämarkkinoille.

Luvassa ei määritellä siirtoputken reittiä. Hankelupaan voidaan liittää luvan edellytysten kannalta tarpeelliseksi katsottavia ehtoja. Hankelupaa ei voida siirtää toiselle.

8 §

Varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston omistavan maakaasualan yrityksen on ilmoitettava maakaasumarkkinaviranomaiselle kunkin laitteiston haltija vähintään kuusi kuukautta ennen toiminnan aloittamista. Maakaasumarkkinaviranomaisen on nimettävä ilmoitettu toiminnanharjoittaja varastointilaitteiston tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijaksi, jos se harjoittaa ilmoitettua toimintaa. Nimitys on voimassa määräajan, kuitenkin enintään kymmenen vuoden ajan.

7 luku

Ohjaus ja valvonta

1 §

Työ- ja elinkeinoministeriön tehtävänä on lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta.

Maakaasumarkkinaviranomaisen tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä tämän lain nojalla annettujen lupapäätösten noudattamista. Valvonnasta säädetään erikseen sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013).

Kuluttaja-asiamies valvoo 4 luvun 6 ja 7 §:ssä tarkoitettujen sopimusehtojen lainmukaisuutta kuluttajansuojan kannalta.

8 luku

Vahingonkorvaus ja rangaistukset

1 §

Joka 2 luvun 2, 3 tai 3 a §:n, 3 luvun 2, 2 b tai 3 §:n, 4 luvun 1 tai 5 §:n vastaisella menettelyllä aiheuttaa toiselle vahinkoa, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksesta säädetään lisäksi vahingonkorvauslaissa (412/1974).

9 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Verkonhaltijan sekä varastointilaitteiston

ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan saamiensa ja laatimiensa asiakirjojen sekä niihin sisältyvien tietojen salassapitovelvollisuuteen samoin kuin näitä tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja koskevaan vaitiolovelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sekä salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 22 ja 23 §:ää sekä 24 §:n 1 momentin 1 kohtaa myös silloin, kun kysymys ei ole asiakirjasta, johon mainittua lakia sen 4 §:n mukaan sovelletaan.

4 §

Maakaasumarkkinaviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Maakaasumarkkinaviranomaisen 2 luvun 4 ja 4 a §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

Työ- ja elinkeinoministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen sekä hallinto-oikeuden ja markkinaoikeuden antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Maakaasumarkkinaviranomaisella on oikeus hakea valittamalla muutosta muutoksenhakutuomioistuimen päätökseen, jolla tämä on kumonnut sen antaman päätöksen tai muuttanut sitä.

5 §

Jos hakijalle myönnetään 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa, maakaasumarkkinaviranomaisen on noudatettava maakaasumarkkinadirektiivin 48 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä.

Kun maakaasumarkkinaviranomainen on vastaanottanut 2 luvun 4 a §:ssä tarkoitettua vapautusta koskevan hakemuksen tai antanut päätöksen tällaiseen hakemukseen, on maakaasumarkkinaviranomaisen noudatettava maakaasumarkkinadirektiivin 36 artiklan 4, 8 ja 9 kohdassa säädettyä menettelyä.

6 §

Tämän lain mukaiset työ- ja elinkeinoministeriön sekä maakaasumarkkinaviranomaisen suoritteet ovat maksullisia. Maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

1. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2013.

2. Tällä lailla kumotaan maakaasumarkkinalain 9 luvun 4 §:n muuttamisesta annettu laki (125/2013).

3. Lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla annetut asetukset ja maakaasumarkkinaviranomaisen määräykset jäävät voimaan.

4. Lain voimaan tullessa toimivan siirto-

verkonhaltijan on toimitettava maakaasuverkkolupahakemuksensa maakaasumarkkinaviranomaiselle kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Lain 6 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimusta ei sovelleta tilanteeseen, josta ei ole tullut tehdä lain 2 a luvun 1 §:n 1 momentin mukaista ilmoitusta. Maakaasumarkkinaviranomainen voi ennen maakaasuverkkolupahakemuksen ratkaisemista muuttaa määräajaksi järjestelmävastuuseen määrätyn siirtoverkonhaltijan voimassa olevan maakaasuverkkoluvan ehtoja tämän lain säännösten edellyttämällä tavalla.

5. Lain 4 luvun 6 §:n säännöstä sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin maakaasusopimuksiin.

Helsingissä 9 päivänä elokuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Elinkeinoministeri Jan Vapaavuori